

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Č. j.: 122 329/98-11066
Signatura: vl2as105

Inspektorát č 12
Okresní pracoviště Brno

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

- Škola / školské zařízení:** Mateřská škola Slavíčková 1, 638 00 Brno
- IZO:** 107603012
- Ředitelka školy/zařízení:** Bohuslava Marečková
- Zřizovatel:** Město Brno - Městská část Brno - sever, Bratislavská 70, 601 47 Brno
- Příslušný školský úřad:** ŠÚ Brno - město, Křížová 22, 603 00 Brno
- Termín inspekce:** 2. a 3. listopadu 1998
- Inspektoři:** PaedDr. Hana Sedláčková, PaedDr. Eliška Vencálková
- Předmět inspekce:** Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů (zákona č. 139/1995 Sb.):
Řízení školy
Podmínky a průběh vzdělávání
- Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:** Projekt Zdravá mateřská škola, pracovní plán školy na školní rok 1998-1999, tříměsíční plány výchovně vzdělávací práce tříd, individuální výchovně vzdělávací programy pro děti s odkladem školní docházky, zdravotní dokumentace vedená zdravotní sestrou (evidence diagnóz dětí podávání léků a průběhu ranního filtru, dotazníky), dokumentace vedená rehabilitační sestrou (týdenní plány, záznamy o průběhu rehabilitační péče a jejich výsledcích, evidence a sledování nemocnosti dětí), přehledy výchovné práce, diagnostické záznamy o dětech, evidence dětí, podklad pro výroční zprávu, Vnitřní řád školy, uspořádání dne jednotlivých tříd, hospodářská dokumentace, účetní evidence, evidence majetku, personální dokumentace, dokumentace PO a BOZP, zařazení do sítě škol, dokumentace související s řešením personálního obsazení tříd s programem pro děti astmatické a alergické, zápisy z pedagogických a provozních porad, kritéria pro hodnocení zaměstnanců, plán kontrolní a hospitační činnosti, zápisy z kontrol a hospitací ředitelky, evidence úrazů, deník závad, Pověření k výkonu právních úkonů jménem ŠÚ.

1. Konceptní záměry. Plánování výchovně vzdělávacího procesu

Mateřská škola má vypracován dlouhodobý projekt “Zdravá mateřská škola”, se kterým se uchází o přijetí do sítě zdravých mateřských škol při SZÚ Praha. Projekt má velmi pečlivě, důkladně a kvalitně provedenou a formulovanou analýzu současného stavu, ze které vycházejí promyšleně stanovené dlouhodobé cíle rámcového projektu. Navazující prováděcí plán pro školní rok se snaží plnit všechny dlouhodobé cíle, tím se však stává příliš obsáhlý a těžko splnitelný. Jeho vyhodnocení je však možné, i když pravděpodobně nebude naplněn. Mateřská škola má zpracován i Pracovní plán pro školní rok 1998-1999, který je ve většině svých částí, vzhledem ke zpracovanému projektu ZMŠ, nadbytečný.

Ve výchovně vzdělávací práci škola plní “Alternativní návrh obsahu výchovné práce v MŠ” (VÚP Praha 1990), který není příliš vhodný k naplňování projektu Zdravá mateřská škola. I když je z výběru úkolů do tříměsíčních plánů práce jednotlivých tříd zřejmá snaha zohledňovat potřeby školy, netvoří plány ucelený systém a stávají se spíše formálními. Vybírané úkoly jsou formulovány v příliš obecné rovině, proto není možné jejich plnění zodpovědně vyhodnocovat.

Stanovení konceptních záměrů a systém plánování má spíše nadprůměrnou úroveň.

2. Plnění učebních plánů a učebních osnov, popřípadě jiných schválených učebních dokumentů

Program nabízený mateřskou školou je nadstandardní a je velmi dobře plněn. Kromě běžné práce je ve dvou třídách nabízena a realizována péče o děti oslabené, s problémy astmatickými a alergickými, která je promyšleně a citlivě prováděna.

Pro děti s odkladem školní docházky jsou jednotlivými učitelkami zpracovávány stručné individuální plány, které vycházejí z potřeb dětí a výsledků odborných vyšetření. Plněny jsou standardně.

Výchovně vzdělávací činnost je ve skutečnosti prováděna mnohem kvalitněji, než je zpracována v dokumentech školy.

Úroveň plnění schválených dokumentů školy a nabízeného programu je spíše nadprůměrná.

3. Odborné a pedagogické řízení

3.1 Organizační struktura

Mateřská škola je čtyřtřídní s celodenním provozem. Provoz zařízení i průběh výchovně vzdělávací práce je vcelku promyšleně stanoven v rádech školy a dalších dokumentech. Jako méně efektivní se jeví využití pedagogických pracovníků při velmi malém počtu dětí v ranním provozu některých tříd. Ne příliš vhodně je zařazena hra na zobcovou flétnu po obědě před odpočinkem, a nevhodné je zrušení odpočinku dětem před odchodem do plavání, přestože časový prostor ho umožňuje. Velmi dobře je organizačně vyřešeno sladění zdravotní péče a pedagogické práce na třídách

s programem pro děti oslabené, kdy nedochází k vzájemnému narušování, naopak činnosti na sebe plynule navazují a doplňují se.

Pravomoce, kompetence a zodpovědnost jednotlivých pracovníků jsou jasně stanoveny a vymezeny v pracovních náplních, se kterými byli všichni prokazatelně seznámeni. V řízení školy ředitelka promyšleně a cíleně využívá často svolávaných pedagogických porad.

Oblast organizování provozu i výchovně vzdělávací práce má dobrou úroveň.

3.2 Personální struktura

Výchovně vzdělávací práci s dětmi zajišťuje ředitelka a 7 učitelek, všechny plně odborně a pedagogicky způsobilé. Pracovní poměr všech pedagogických pracovníků je trvalý. Odbornou péči ve třídách s programem zaměřeným na péči o děti zdravotně oslabené zabezpečuje kvalifikovaná zdravotní sestra na poloviční úvazek (náklady hrazeny zřizovatelem) a rehabilitační sestra na celý úvazek která není kvalifikovaná, ale má velký zájem o práci a aktivně se v této oblasti vzdělává.

Ředitelka školy promyšleně a systematicky působí na pracovníce školy, využívá systému porad k otevřené komunikaci, zamýšlení se nad problémy a vzájemnému pozitivnímu ovlivňování, zejména ve výchovně vzdělávací práci s dětmi a péči o jejich zdraví.

Dobré podmínky pro práci s dětmi zabezpečují tři provozní pracovníce.

Personální struktura a oblast práce se zaměstnanci školy má spíše nadprůměrnou úroveň.

3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Oblasti dalšího vzdělávání a odborného růstu učitelek i rehabilitační sestry věnuje ředitelka školy velkou pozornost. V uplynulém období bylo sebevzdělávání zaměřeno na důkladné seznámení se s modelovým projektem Zdravá mateřská škola jednak jeho prostudováním, zejména však společnými diskusemi o jeho obsahu při každoměsíčních poradách. Výsledky svědčící o zodpovědném přístupu ředitelky i ostatních pracovníků se projeví v dobré kvalitě zpracovaného projektu i úrovni výchovně vzdělávací práce. Účast na akcích a vzdělávacích seminářích, stejně jako výběr literatury k samostudiu jsou vcelku promyšleně plánovány a vztahují se k projektu školy a péči o oslabené děti. O obsahu a získaných poznatcích se pracovníci školy vzájemně informují. Odborné literatury má mateřská škola dostatek, je všem přístupná a pracovníci ji využívají.

Péče o vzdělávání pedagogických pracovníků má spíše nadprůměrnou úroveň.

Odborné a pedagogické řízení má spíše nadprůměrnou úroveň.

4. Kontrolní systém. Kontrola a hodnocení

Kontrolní a hospitační činnost je ředitelkou školy plánována a pravidelně realizována. Při stanovení cílů a obsahu kontrol a hospitačních se snaží sledovat naplňování úkolů stanovených projektem a ročním plánem. Prováděná kontrolní a hospitační činnost i způsob

vyhodnocování a projednávání výsledků s pracovníci má velmi dobrou úroveň. Ředitelka má dobrý přehled o práci jednotlivých zaměstnanců a její kvalitě.

Pro hodnocení pracovníků ředitelka vypracovala obecná kritéria, která využívá i pro diferencované odměňování. Jejich obsahová úroveň je průměrná.

Kontrola a hodnocení mají spíše nadprůměrnou úroveň.

5. Informační systém - vnitřní a vnější

Vnitřní informační systém plní svoji funkci velmi dobře. Zaměstnanci školy získávají potřebné informace na pravidelných a operativně svolávaných poradách, důležité a aktuální sděluje ředitelka osobně. Písemné dokumenty jsou předávány k prostudování.

Rodiče jsou s chováním a projevy dětí seznamováni zejména individuálně, výsledky činností dětí jsou zveřejňovány na nástěnkách v prostorách školy. Neobvykle otevřená a vstřícná komunikace o dětech mezi rodiči a zaměstnanci školy byla patrná v průběhu celého dne ve všech třídách. Zejména ve třídách, kde jsou zařazovány děti oslabené, rodiče ráno ani odpoledne nespěchají, věnují čas rannímu filtru, rozhovoru se zdravotní sestrou i učitelkou ve třídě, kam volně a přirozeně přicházejí. Společné jednání všech rodičů školy probíhá v zahajovací části třídních schůzek, kdy ředitelka informuje o zaměření školy, její práci a připravovaných akcích. Třídní schůzky, pořádané třikrát ročně jsou doplňovány ochutnávkou pomazánek, čímž se rodiče seznamují se zdravou výživou realizovanou školou.

Na mateřské škole je řádně registrované Sdružení rodičů. Jeho činnost se zaměřuje zejména na pomoc a hrazení nákladů při akcích školy.

Na veřejnosti prezentuje MŠ svoji práci v článcích zveřejňovaných v místním tisku.

Informační systém školy má spíše nadprůměrnou úroveň, u dětí zdravotně oslabených má nadprůměrnou úroveň.

6. Vedení povinné dokumentace

Dokumentace školy je vedena v souladu s § 45 b) odst.1 zákona ČNR č.76/1978 Sb. v platném znění. Po formální i obsahové stránce má průměrnou úroveň. Během inspekční činnosti byly zjištěny drobné nedostatky administrativního charakteru, které ředitelka školy odstranila.

Dokumentace je vedena v souladu s platnými předpisy. Vedena je na průměrné úrovni.

7. Výroční zpráva

Podklady pro výroční zprávu Školského úřadu jsou dobře zpracované a podávají vcelku ucelený obraz o činnosti mateřské školy v uplynulém období. Dokument je zaměřen více na popis, méně se objevuje hodnocení. Uvedené statistické údaje a informace o škole odpovídají zjištěním ČŠI.

Zpracované podklady pro výroční zprávu mají dobrou úroveň.

8. Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu umožňují plně realizovat program stanovený v základních dokumentech školy. Využity byly promyšleně a v souladu s účelem přidělení, což se projevuje i v kvalitě výchovně vzdělávací práce a nadstandardní péči o děti v MŠ. K vytváření velmi dobrých podmínek pro práci a jejich soustavnému zlepšování jsou využívány sponzorské dary od firem a rodičů dětí. Díky nim škola získala masážní bazén, gymnastické míče a vitamínové přípravky pro děti, dále z nich hradí náklady na občerstvení při akcích pro děti a některé kulturní pořady.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu i získané z jiných zdrojů jsou využívány promyšleně a efektivita využití je spíše nadprůměrná.

9. Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků

Mateřská škola se nachází ve starším sídlišti na okraji města v blízkosti lesů. Původně byla postavena pro tři třídy MŠ a dvě oddělení jeslí. V současné době jsou zde čtyři třídy mateřské školy. Všechny mají samostatný vchod a stejné uspořádání s výklenkem k umístění lehátek, přípravnou jídelna, šatnou, umývárnu a WC pro děti. V přízemí jsou třídy přepaženy prosklenou stěnou. Dále je zde umístěna školní kuchyně s veškerými provozními prostorami a sklady, šatna a sociální zázemí pro učitelky i uklízečky, sborovna s částí učitelské a dětské knihovny. Ze zahrady jsou přístupné dvě samostatné místnosti, které jsou rozdělené na sklad hraček pro pobyt dětí venku a dětské záchodky s umyvadly. V prvním poschodí je umístěna ředitelna, dvě třídy, které navštěvují oslabené děti s alergickými a astmatickými potížemi, místnost k provádění ranního filtru, komora k uskladnění didaktických pomůcek a zbytku dětských a odborných knih, šatna pro učitelky i uklízečky se sprchou, umyvadlem a WC. Z původních prostor další třídy se stala tělocvična a místnost pro rehabilitaci, které jsou velmi dobře vybaveny rehabilitačními přístroji, lůžky, pomůckami a tělovýchovným náčiním. Přilehlá zahrada je rozlehlá, zatravněná, se vzrostlými stromy. Jsou zde dvě terasy, sprcha, čtyři pískoviště, čtyři kovové průlezkové, dvě dřevěné konstrukce sloužící k lezení a prolézání, volně položené klády a devět herních prvků představujících zvířata.

Prostory a vybavení školy jsou funkční a kvalitní. Zcela odpovídají výchovně vzdělávacímu programu a koncepčnímu zaměření MŠ. Ve všech třídách jsou promyšleně instalována závěsná lana a žebříky, které dětem přirozeně umožňují rozvíjet jejich pohybovou aktivitu. V místnostech, kde pobývají děti oslabené, s alergickými a astmatickými potížemi, jsou umístěny zdravotnické přístroje, které slouží k odstraňování cizorodých látek z ovzduší. Další technika a pomůcky, včetně těch které si škola vytvořila svépomocí bez velkých nákladů, jsou využívány a pečlivě a promyšleně inovovány.

ČŠI hodnotí úroveň materiálně technických podmínek školy jako nadprůměrnou.

10. Hodnocení psychohygienických podmínek

Režim dne a průběh činností je stanoven. Respektuje biorytmus dětí, jejich individuální potřebu spánku a maximálně možnou délku pobytu venku. Problémy se však

projevily v jejich občasném nedodržení. Pracovní prostředí pro děti je promyšleně a dobře vybavené. Je zařízeno s velikým vkusem a výtvarnou citlivostí. Působí příjemně, čistě, teple a světle. Pitný režim škola zabezpečuje důsledně.

Úroveň psychohygienických podmínek školy je spíše nadprůměrná.

11. Hodnocení kvality vyučování a úrovně vzdělávání

Z projevů pozorovaných při výchovně vzdělávací práci většiny učitelek bylo patrné jejich zaujetí pro práci s dětmi. Prioritně sledovaly jejich zájmy. Vedly je k samostatnosti, zejména v sebeobsluze, což se projevilo v dobré úrovni pracovních a sebeobslužných dovedností dětí. Učitelky věnují značnou pozornost jejich pohybovému rozvoji a vytvářejí k tomu přirozené podmínky a vhodné prostředí. Cíleně se zaměřují na prevenci vad přímého držení těla. Pro děti oslabené, s projevy alergií a astmatu je přizpůsoben průběh činností tak, aby bylo zajištěno pravidelné, cílevědomé a systematické cvičení k posilování dýchacího ústrojí a svalstva ovlivňujícího správné držení těla. Efektivita těchto cvičení, prováděných ať individuální nebo skupinovou formou, je průkazná. V dalších oblastech výchovně vzdělávací činnosti klade škola důraz na sociální učení prostřednictvím tvořivé dramatiky a rozvoje estetických činností. To se pozitivně odráží ve výsledcích a chování dětí, které se projevovaly tvořivě, s dostatkem smyslových zkušeností a fantazie. I když se v plánování výchovně vzdělávací práce, jejím vyhodnocování a výraznější diferenciaci a individualizaci projevila jistá neujasněnost a formálnost, lze konstatovat, že učitelky většinou dobře využívaly odpovídající metody a formy práce pro děti předškolního věku. Do činností je nenutily a dávaly jim, v některých třídách více, v jiných méně, prostor k uplatnění.

Výchovně vzdělávací činnost učitelek se jeví jako spíše nadprůměrná.

12. Hodnocení podmínek a výsledků formativního působení na žáky

Sociální klima školy je pozitivní, poskytuje pocit bezpečí a jistoty. Vztahy dospělých k dětem jsou velmi pěkné, s převažujícím respektem k jejich potřebám. Učitelky většinou hodnotí a motivují děti kladně. Vedou je k dodržování pravidel mezilidských vztahů. Děti se k sobě chovají pěkně, pomáhají si, komunikují, spolupracují a starají se o kamarády. Nebyly zaznamenány výraznější projevy negativismu. Zdvořilostní a společenské návyky dětí jsou na dobré úrovni. V některých třídách se však projevovala tendence učitelek nadměrně děti ochraňovat a v důsledku toho jim poskytovat méně prostoru k seberealizaci a uplatnění. Zde pak byla zřejmá větší závislost dětí na dospělých a jejich menší samostatnost v jednání.

Ze zjištěných skutečností lze usuzovat, že vytváření podmínek a formativní působení školy jsou spíše nadprůměrné.

13. Hodnocení výchovného poradenství

Poradenská a konzultační činnost školy v otázkách zdravotních problémů oslabených dětí probíhá denně při jejich přijímání v rámci ranního filtru. Kvalita těchto služeb je na velmi dobré úrovni, nadstandardní, kvalifikovaná a účinná. Je doložena prokazatelným způsobem a dokumentace je dobře vedena. Navíc škola spolupracuje s dětskými alergology

a lékařem z rehabilitačního oddělení Fakultní dětské nemocnice. Zajišťuje pro rodiče přednášky odborníků k problematice zdravého tělesného rozvoje včetně možnosti vyšetření dětí a besedy o racionální výživě, včetně nabídkových akcí zdraví prospěšných produktů. Jednou měsíčně dochází do blízké ZŠ rehabilitační sestra z mateřské školy a cvičí s dětmi z 1. a 2. třídy, převážně “absolventy” MŠ. V oblasti výchovy a vzdělávání poskytují učitelky informace a rady rodičům průběžně, při denních kontaktech a na nástěnkách v prostorách školy. Přirozeně vytvářejí prostor pro důvěru a vzájemnou komunikaci. Objevují-li se u dětí závažnější problémy nabízejí konzultaci, nebo doporučují a zprostředkují návštěvu u odborného pracovníka, např. psychologa, či logopéda. Každoročně zajišťuje vedení školy prodejní akci pedagogicko - populárně naučných knih pro rodiče, která bývá úspěšná. Poradenská činnost školy je na řešení problémů dětí a na vztahu školy k rodičům znatelná.

Hodnocení výchovně poradenské činnosti školy je nadprůměrné.

14. Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

V rámci výchovně vzdělávacího programu škola promyšleně nabízí nadstandardní aktivity, které souvisejí s jejím koncepčním zaměřením a přispívají k posilování fyzického zdraví dětí. Jedná se o plavání v nedaleké základní škole a zapojení do akce “Sportík”, která umožňuje každotýdenně se účastnit cvičení pro předškoláky v prostorách velké tělocvičny na brněnském Stadionu, pod vedením odborných pracovníků. Tyto aktivity hradí rodiče ze svých prostředků a MŠ se na nich spolupodílí pouze organizačně. Z nabídky dalších institucí uvážlivě vybírá kvalitní kulturní pořady a zve renomované umělce přímo do MŠ. Škola sama nabízí další aktivity - cvičení jógy a hru na zobcovou flétnu, jejichž efektivita však nebyla příliš průkazná. Zhruba sedmkrát do roka pořádá společné akce pro rodiče a děti. Asi třikrát zařazuje vzájemné návštěvy či vystoupení v nedaleké Speciální střední škole internátní pro tělesně postiženou mládež. Škola podporuje rozvíjení estetických potřeb dětí tvořivými aktivitami a estetickou úpravou prostředí. Úspěšně se prezentovala ve výtvarných soutěžích.

Výběr a působení dalších aktivit školy, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost MŠ, je spíše nadprůměrné.

15. Hodnocení činnosti školských zařízení

Školní jídelna, která je v budově školy, není zařazena jako součást MŠ.

